

Löa förr och nu

Uitgrävningar har visat att järnframställning förekom i Löa redan under Vendeltid, ca 700 år e.Kr. En bergsmanshytta, där bönderna i byn var delägare, beräknas ha funnits på den här platsen i minst 700 år.

Löa är en typisk gammal bergsmansby, en av de många småbyar i Bergslagen som tillsammans en gång svarade för en tredjedel av Europas järnproduktion. I stormaktstidens Sverige var järnet från Bergslagen en stor exportvara och en viktig ekonomisk faktor för landet.

Hytan var centrum i byn. Bergsmännen, som också var jordbrukare, lade ner en större del av sitt arbete och hjärta på malmbrytning, kolning och järnframställning.

Under 1800-talet köptes många av de små bergsmanshyttorna upp av brukspatroner och storföretag. Löabönderna föredrog dock med envishet och uthållighet att själva driva sin hytta efter gammalt mönster fram till 1907, då den blåstes ner för sista gången.

Unikt för Löa är att hyttelaget aldrig upplöstes. Enskilda Löabor är fortfarande delägare i hyttan och hyttistämman fattar årligen beslut i frågor kring dess verksamhet.

Hytan rekonstruerades 1972 med allmänna medel till hur den såg ut 1890-talet, med masugn och en rostugn som värmdes med överloppsgaser från masugnen.

Förutom hyttan finns bygdegården, skolan, kvarnen och sågen som tillsammans med de timrade bergsmansgårdarna ger Löa dess speciella charm och karaktär.

Många bybor är sedan länge även delägare i kvarnen, (kvarnlaget) och sågen (såglaget). När den allmänna skolplikten infördes 1842 bildade bergsmännen ett skollag och bidrog till ekonomin. 1999 återuppväcktes andelsägandet av skolan genom att byborna tecknade aktier i Löa Skollag AB. Detta handlande är typiskt för hur Löaborna agerar. Man går samman och jobbar praktiskt kring byns gemensamma angelägenheter.

Idag bor ca 350 människor i Östra och Västra Löa. Här finns ett trettioal jord- och skogsbruk, affär, friskola och ca 50 småföretag med mycket varierande verksamheter. Därtill tillkommer ett flertal föreningar. Allt detta bidrar till att göra denna vackra och traditionsrika bergslagsby till en i högsta grad levande och intressant plats att bo på.

Löa

En levande Bergsmansby

Älgmark Malingsbo-Kloten

I Bergslagens djupa skogar befinner du dig i trakter som sen urminnes tider präglats av nybyggargranda och överlevnadsförmåga. I Älgmark samarbetar företag, föreningar och privatpersoner för att göra området känt och kunna visa ännu fler besökare allt som finns att se och göra här, i hjärtat av Bergslagen.

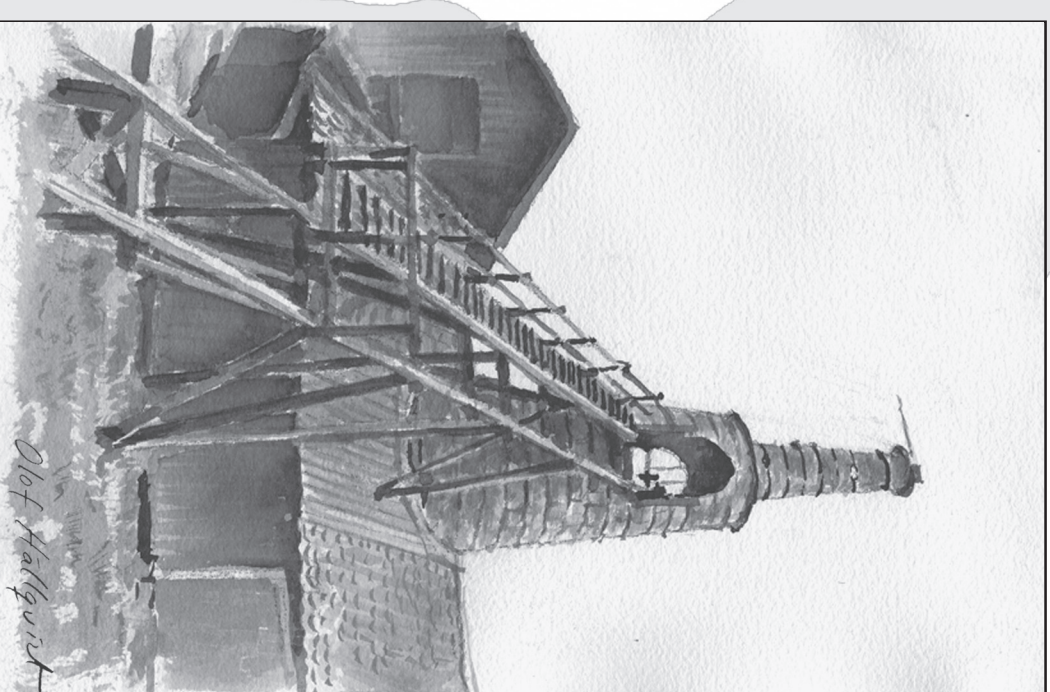
Med hjälp av våra "Strövtag i byn" kan du gå på upptäcksfärd i följande byar med omgivning: Malingsbo, Kloten, Björnsjö, Nyfors, Gårdsjöbo/Hedbyn/Källan, Lumsån, Tolvsbo, Baggådalen, Riddarhyttan, Grimsö/Allmänningbo/Häggernäs, Morssoga, Gammelbo, Ramsberg, Resta/Ösarhyttan, Löa, Snöån och Hagege.

På www.algmark.nu hittar du vad området har att erbjuda från företag, föreningar, organisationer och privatpersoner.

Välkommen till ÄlgSkogen!

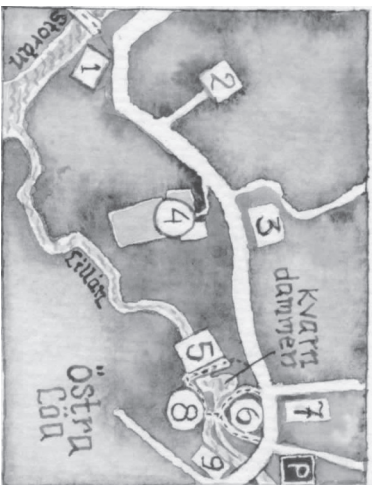
www.algmark.nu

Älgmark Malingsbo-Kloten delfinansieras av EU:s Strukturfonder



STRÖVTÅG I BYN



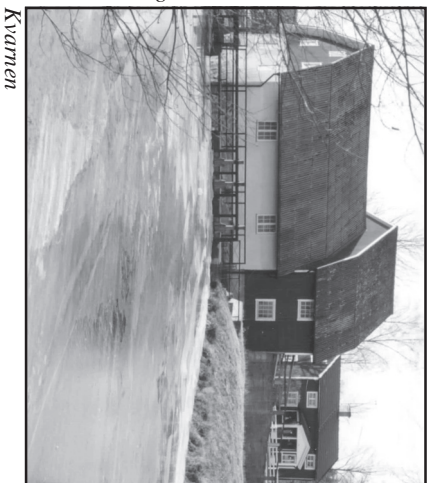


- 1. Lanthandel.** 1887 öppnade byns lanthandel. Affären är en naturlig mötesplats för byborna. Sortimentet är ovanligt brett för att vara i en sådan här liten by. Här kan man köpa fiskekort, hyra roddbåt och kanot.
- 2. Låsa Bygdgård** används flitigt av det 30-tal föreningar som verkar i byn. Här anordnas även festligheter för allmänheten bl.a. den anrika Låsaesten med levande musik på utomhusscenen och dans i Björklagen.
- 3. Låsa Friskola.** Låg- och mellanstadieskola. Den nuvarande skolbyggnaden uppfördes år 1909. När kommunen ämnade lägga ned skolan 1993 startade man friskola. Skolan ägs av Låsa Skollag. Aktieägare är byborna själva.
- 4. Idrottsplats** med fotbollsplan, ishockeyrink, styrketräningslokal och bybastu.
- 5. Låsa Kvarn.** År 1854 byggdes denna kvarn där Västra Låsa Hytta en gång låg. Kvarnen var i drift ända till år 1992.
- 6. Låsa Hytta.** En rekonstruerad hyttanläggning som den såg ut på 1890-talet.
- 7. Museum.** I ett av kolhusen, som hör till Låsa Hytta, invigdes 1973 ett museum där man kan se föremål från malmbrytning, kolning och järnframställning. Museet berättar om bergsmannens liv och leverne. Inhytt i museet finns **Låsa Barkriv** med en unik dokumentation över bygden.

Illustrationer: Lisa Lager



Foto: Lisa Lager



- 8. Promenadstig.** Från Låsa Hytta kan man följa en naturskön stig med planterade träd, förbi Hyttans Trädgård och längs Kvarndammen, till Låsa Kvarn. Vid Kvarndammen finns grillplats, bord och bänkar. Årligen implanteras ädelfisk. Fiskekort är ett krav.
- 9. Låsa Säg** var i drift 1779. Sågningen betalades med s.k. tullbräder som sedan såldes på auktion. 1959 lades verksamheten ner. Sågen är musealt bevarad.
- 10. Larspo Gård.** Bed & Breakfast, jakt – i privat regi.
- 11. Prästkälla.** Ca 200 m från "stora vägen" stannade man för att dricka källvatten, efter att ha vandrat uppför de långa Jutabackarna, på väg till gudstjänsterna i Ramsbergs kyrka.
- 12. Luberåsåsen och Pruppatallen.** En skylt med "Pruppatallen" leder upp till en underbar utsiktsplats över Låaby. Tallen (som är ca 400 år gammal) står 100 m t.v. om körvägen, där vägen till utsiktsplatsen går till höger. (Skyltar "utsikt").
- 13. Fransosberget.** Gruvhål. Dom första som bröt maln ur området var smederna i Flögfors på 1630-talet. I folkmun kallades dom fransoser. Bergsmän i Låsa Hytta bröt sedan malmen här på sina marker.
- 14. Badplats.** Norrsjön
- 15. Badplats.** Mässingsviken, Sörsjön.